

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Голопристанської міської
військової адміністрації

04.03.2025 № 34

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з підготовки населення Голопристанської міської територіальної громади
до дій у надзвичайних ситуаціях на 2025 - 2026 роки

I. Загальні положення

1. Організаційно-методичні вказівки з підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях (далі - Організаційно-методичні вказівки) розроблено відповідно до статті 39 Кодексу цивільного захисту України.

2. Метою Організаційно-методичних вказівок є надання практичних рекомендацій суб'єктам забезпечення цивільного захисту різних рівнів з питань застосування вимог законодавства у сфері навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

3. З метою подальшої реалізації вимог Кодексу цивільного захисту України та створення умов для вдосконалення механізму організації навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях пріоритетними напрямками на 2025 - 2026 роки пропонується вважати:

- розвиток системи функціонального навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, як фактору забезпечення спроможності єдиної державної системи цивільного захисту до дій в умовах загрози чи виникнення надзвичайних ситуацій, зниженню людських, матеріальних і фінансових втрат за їх наслідками;
- координацію та здійснення спільних дій із забезпечення підготовки органів управління та сил цивільного захисту до дій у разі загрози і виникнення надзвичайних ситуацій, в умовах особливого періоду та терористичного акту шляхом проведення регіональних, місцевих та об'єктових командно-штабних, штабних та спеціальних навчань і тренувань з питань цивільного захисту;
- створення належних умов для розвитку і забезпечення дієвого функціонування освітньої підсистеми навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях (з питань безпеки життєдіяльності) єдиної державної системи цивільного захисту;
- укріплення потенціалу територіальних громад щодо інформування населення про надзвичайні ситуації, у зоні яких або у зоні можливого ураження від яких може опинитися місце їх проживання, засвоєння певних знань та вмінь з акцентом на запобіганні можливих ризиків і загроз здоров'ю та життю як необхідної умови безпечного способу життя;
- поширення у суспільстві основних засад культури безпеки, формування правильної соціальної позиції щодо власної безпеки, мотивації безпечної поведінки в різних сферах життєдіяльності.

4. Організаційно-методичні вказівки рекомендуються для використання керівниками суб'єктів забезпечення цивільного захисту різного рівня, зокрема, для організації відповідної роботи посадових осіб органів управління та сил цивільного захисту, а також фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

5. Головним завданням навчання всіх верств населення діям у надзвичайних ситуаціях є формування культури безпеки його життєдіяльності, обізнаності щодо прав та обов'язків у сфері цивільного захисту й готовності до свідомих практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій. Для керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, головним завданням є набуття навичок створювати, приймати та реалізовувати управлінські рішення в межах посадових обов'язків і повноважень, передбачених законодавством у цій сфері.

6. Під час організації та проведення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях необхідно керуватися вимогами Конституції України, Кодексу цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», від 26 червня 2013 року № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту», від 09 жовтня 2013 року № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту», від 23 жовтня 2013 року № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту», від 09 січня 2014 року № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту», від 11 березня 2015 року № 101 «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту», від 08 липня 2015 року № 469 «Про затвердження Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту», наказів Міністерства внутрішніх справ України від 21 жовтня 2014 року № 1112 «Про затвердження Положення про організацію навчального процесу з функціонального навчання», зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 05 листопада 2014 року за № 1398/26175 (із змінами), від 16 жовтня 2018 року, № 835 «Про затвердження Типового положення про територіальні курси цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, навчально-методичні центри цивільного захисту та безпеки життєдіяльності», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05 листопада 2018 року за № 1256/32708.

7. Організаційно-методичні вказівки рекомендуються для використання керівниками суб'єктів забезпечення цивільного захисту всіх рівнів, у тому числі для організації відповідної роботи керівників підрозділів з питань цивільного захисту та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту.

II. Рекомендації органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам та організаціям

1. Керівникам органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів виконавчого комітету Голопристанської міської ради з метою забезпечення навчання з питань цивільного захисту посадових осіб місцевих державних адміністрацій та суб'єктів господарювання, що належать до сфери їх управління, посадових осіб органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання комунальної власності, а також здійснення підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях рекомендовано:

1) забезпечити організацію та проведення заходів з підготовки:

органів управління Голопристанської міської субланки та підпорядкованих сил цивільного захисту з урахуванням вимог Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 443 (далі - Порядок підготовки до дій за призначенням), плану основних заходів цивільного захисту України на рік, плану основних заходів цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Херсонської області на рік та Голопристанської міської субланки Скадовської районної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту Херсонської області. Тематику штабних тренувань спрямувати на відпрацювання алгоритму дії щодо приведення у вищий ступінь готовності та виконання завдань цивільного захисту під час реалізації оборонних заходів та відновлювального періоду;

територіальних і об'єктових спеціалізованих служб цивільного захисту у разі утворення) відповідно до вимог Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 липня 2015 року № 469, та Порядку підготовки до дій за призначенням; територіальних і об'єктових формувань цивільного захисту відповідно до вимог Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2013 року № 787 та Порядку підготовки до дій за призначенням;

2) організувати та забезпечити умови для проходження: одноденних навчальних зборів з керівниками підрозділів (фахівцями) з питань цивільного захисту органів місцевого самоврядування на базі територіальних курсів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності (навчально-консультаційних пунктів) з питань реалізації заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період відповідно до плану основних заходів на відповідний рік; курсів підвищення кваліфікації за спеціальністю «Цивільна безпека» для фахівців з питань цивільного захисту місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування на базі Навчально-методичного центру або інших закладів освіти, що мають ліцензію для провадження діяльності з надання такої освітньої послуги;

3) скласти та подати в установлений термін заявки на функціональне навчання за державним замовленням на плановий рік на підставі потреби у навчанні, використовуючи результати обліку осіб на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, які зобов'язані проходити функціональне навчання, та періодичності проходження функціонального навчання окремих категорій осіб, зазначеної у додатку 1 до Порядку проведення навчання керівного

складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 року №819 (далі - Порядок функціонального навчання);

4) забезпечити: інформування населення про надзвичайні ситуації, у зоні яких або у зоні можливого ураження від яких може опинитися місце проживання громадян, а також про способи захисту від впливу небезпечних факторів, викликаних такими ситуаціями; доведення до населення заходів безпеки щодо поводження з вибухонебезпечними предметами, застосування противником засобів ураження (у тому числі радіаційна, хімічна та бактеріологічна), проведення евакуаційних заходів.

2. Керівникам підприємств, установ та організацій, які відновили роботу, з метою здійснення навчання працівників з питань цивільного захисту, зокрема правилам техногенної та пожежної безпеки, рекомендується:

1) відповідно до вимог статті 20 Кодексу цивільного захисту України:

здійснити навчання працівників з числа осіб керівного складу та фахівців, визначених додатком 1 до Порядку функціонального навчання, у Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської області; після його проходження відповідні відомості про навчання з питань цивільного захисту внести до Реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;

утворити навчальні групи та здійснити навчання працівників діям у надзвичайних ситуаціях шляхом курсового та індивідуального навчання за Програмою загальної підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, затвердженою наказом ДСНС України від 06 червня 2014 року № 310 (у редакції наказу ДСНС України від 08 серпня 2014 року № 458);

затвердити програми спеціальної підготовки працівників, що входять до складу спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту, та забезпечити проведення з ними занять безпосередньо на підприємствах, в установах та організаціях або на договірній основі у Навчально-методичному центрі. Особливу увагу зосередити на порядку приведення у готовність спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту до дій у складі угруповання сил цивільного захисту, визначених для виконання завдань в особливий та відновлювальний період;

провести з призначеними відповідальними особами з обслуговування фонду захисних споруд тренування щодо порядку дій із підготовкою таких споруд до укриття населення (укомплектування запасами матеріалів, обладнанням, інструментами та засобами, необхідними для приведення у готовність захисних споруд), у тому числі осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;

організувати відповідно до Порядку затвердження програм навчання та інструктажів з питань пожежної безпеки, організації та контролю за їх виконанням, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 05 грудня 2019 року № 1021, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 року за № 108/34391, проведення під час прийняття на роботу і за місцем праці інструктажів працівників з питань пожежної безпеки, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях, розроблених на підставі програм підготовки працівників, та чинних на підприємстві, в установі та організації правил, інструкцій, планів

реагування на надзвичайні ситуації, інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки:

визначити порядок проведення з працівниками занять з пожежно-технічного мінімуму з призначенням відповідальних за їх проведення з урахуванням вимог Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697; забезпечити проходження особами, які залучаються до проведення безпосередньо на підприємствах, в установах та організаціях, інструктажів і навчання з питань цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, спеціальної підготовки у Навчально-методичному центрі;

2) організувати та здійснити відповідно до вимог статті 20 Кодексу цивільного захисту України проведення об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, для чого необхідно: скласти та за узгодженням з відповідним структурним підрозділом територіального органу ДСНС України в Херсонській області та місцевим органом виконавчої влади або органом місцевого самоврядування затвердити графік проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на підприємстві, в установі, організації на рік; розробити та затвердити згідно з Порядком проведення СОН (СОТ) плани проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту, спеціальних об'єктових тренувань спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;

забезпечити проведення Навчально-методичним центром інструкторсько-методичних занять з керівництвом спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання, віднесених до однієї із категорій цивільного захисту або тих, хто продовжує виробничу діяльність в особливий період чи має в користуванні хоча б один об'єкт підвищеної небезпеки; провести засідання об'єктових комісій із залученням представників відповідного територіального органу ДСНС України в Херсонській області з оцінки готовності (допуску) персоналу до проведення спеціальних об'єктових навчань з питань цивільного захисту;

відпрацювати практичні дії персоналу, застосовуючи засоби оповіщення, колективного та індивідуального захисту, у режимах підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та воєнного стану, підтримання стійкості функціонування до, під час і після настання надзвичайної ситуації. За отриманими результатами внести необхідні уточнення та зміни до планів реагування на надзвичайні ситуації та цивільного захисту на особливий період;

здійснити практичну підготовку персоналу та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту; подати до місцевого органу виконавчої влади (органу місцевого самоврядування) та територіального органу ДСНС України Херсонської області звіту за результатами проведених спеціальних об'єктових навчань і тренувань;

3) забезпечити:

проходження посадовими особами навчання з питань пожежної безпеки відповідно до пункту 16 Порядку навчання населення та пункту 15 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ

України від 30 грудня 2014 року № 1417, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 березня 2015 року за № 252/26697 (перелік підприємств, установ та організацій України, які проводять навчання з питань пожежної безпеки, оприлюднений на офіційному сайті ДСНС України);

ведення документації з питань організації навчання працюючого населення (переліки навчальних груп, осіб керівного складу і фахівців, які підлягають у поточному році навчанню у сфері цивільного захисту, та посадових осіб, які проходять навчання та перевірку знань з питань пожежної безпеки, робочі навчальні плани і програми, розклади занять, графіки консультацій, журнали навчання, плани підготовки і проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань тощо);

4) вжити заходів щодо вдосконалення матеріально-технічної бази з підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях шляхом виділення ділянок, споруд, приміщень для обладнання в них навчальних ділянок, пунктів, класів тощо;

5) обладнати (оновити) в кожному окремо розташованому структурному підрозділі підприємства, установи та організації інформаційно-довідковий куточок з питань цивільного захисту та забезпечити його наповнення навчальними наочними посібниками, передбаченими загальною програмою підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях, інформаційними стендами з доведення основних заходів, що виконуються підприємством, установою, організацією відповідно до об'єктового плану реагування на надзвичайні ситуації.
